

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

2. august 2011

Inatsisartut suleriaasianni § 37 innersuussutigalugu, matumuuna Naalakkersuisunut makkuninnga apeqquteqaateqarpunga:

1.

Iluarisimaarnarpoq Namminersorlutik Oqartussat ikummatissanik ujarlerluni qillerinernut atatillugu tusarniaasarnermut piffissaq sap.ak. 6-niit 8-nut sivitsormassuk. Namminersorlutik Oqartussat ilanngullugu maleruagassiorniarlutik pilersaaruteqarpat qulakkeerumallugu , aatsaat sap.ak. arlallit tusarniaasimanerup qaangiutereernerani akuersissutit akuersissutigineqartalernissaat pillugu? Taamatut kissaateqarnermut toqqammavigaara, qulakkeerneqarusukkakku tusarniaanermi aaqqiivigineqaqqullugit tikkuarneqarsimasut aatsaat nalilersuiffigineqareerlutik pisariaqartutigit naqqiissuteqartoqarsimareeraangat akuersissutit tunniunneqarsinnaassammata.

2.

Namminersorlutik Oqartussat siumut isigalutik pilersaarutiginerpaat, IBA-tigut isumaqatigiissutini, ilisimatusarnikkut avatangiisit silaannaallu allanngorarneranut paasisimasat tapitartuuneqarnerulernissaat inissaqartinnerulissallugit, misissueqqissaarfiit kisiat isiginiaannarnagit kisiannili nunarput tamaat isigalugu? Tamatumani ilaatigut eqqarsaatigineqarput Pinngortitaleriffik, Artek aammalu nunatsinni ingerlatsiveqarfiit allat, avatangiisitsinnik silaannaallu pissuserisaannik tunngatillugu suliaqartut.

3.

Namminersorlutik Oqartussat aalajangersimavaa Cairn Energy-p sillimaniarnissamut pilersaaruserisimasaa saqqummiutinngikkallarniarlugu. Tamatumunnga patsisigineqarpoq Greenpeace-p allalluunniit uuliasiornermi atortunik sillimaniarnissamut pilersaaruserisiamik saqqummiussisoqaraluarpat ajoqusiiniarsinnaanerit. Namminersorlutik Oqartussat isumaliuuteqannginnerpat uuliasiornermi ajutoortoqartillugu atortussat ajoquserneqarsinnaanerit pinngitsoortinniarlugit immikkut iliuseqaateqarnissaminnik, avammut saqqummiussisoqarnissaa ernumanngitsumik pisinnaaqqullugu?

4.

Namminersorlutik Oqartussat nunani allani paasiniaassimapput, sillimaniarnissamut pilersaarutit qanoq saqqummiunneqartarnerat pillugu. Tamatumani ilaatigut innersuussutigineqarsimavoq Norge-mi Klif-i (Klima- og forureningsdirektorat). Klif-ip Namminersorlutik Oqartussanut ilisimatitsissutigisimavaa, nammineerlutik sillimaniarnissamut pilersaarutit suliarisannnginnamikkitt takuneq ajorlugit. Taamaattoq Klif-imit Namminersorlutik Oqartussanut ilisimatitsissutigivaat, paasisutissat innuttaasut nalinginnaasumik paasitinneqartarnissaanik inatsit tunngavigalugu saqqummiuttariaqartaramikkitt. Aatsitassanut Pisorta qarfiup sillimaniarnermut pilersaarutit pissarsiarisarsimassagunigit, Norge-mi ileqqusut innersuussutigalugit pissusissamisuunnginnerluni aamma Namminersorlutik Oqartussat tamakkuninnga avammut saqqummiisassappata?

5.

Naalackersuisut ilisimatitsissutigivaat, uuliakoortoqassagaluarpat sillimaniarnermut tunngasut annertunersaat innuttaasunit takuneqarsinnaalereernikuummata, tamatumani innersuussutigineqarput VVM-imik nalunaarusiat, imm. 7.3. ilanngussarlu G. Uanga nammineerlunga paasiniaanikkut paasisimavara, allaqqasoqarmat qillerisoqanginnerani sillimaniarnissamut pilersaarut sukumiinerusoq saqqummiunneqarumaartoq. Namminersorlutik Oqartussanut ajornanginnerluni VVM-imik nalunaarusiat, imm. 7.3. ilanngussarlu G, qallunaatuungortilluguli kalaallisuungorteriarlugillu saqqummiunnissaat. Tamannami innuttaasunut It-mut imaassiinnarlutik qupperaasinnaangitsunut aammalu tuluttut teknikkerpalaartunik paasinnippiarsinnaangitsunut iluaqusiisinnaassagaluarpat?

6.

Namminersorlutik Oqartussat ilisimatitsissutigivaat, Cairn Energy-p sillimaniarnissamut pilersaarutai Oil Spill Response Limited (OSRL)-imit suliarineqarsimasut. OSRL silarsuarmi sumiluunniit uuliakoortoqarsimatillugu sillimaniarnissamut pilersaarusiortartut tutsuiginarnersaanut ilaavoq. OSRL-p ilisimasaqarfiginerpaa Issittumi uuliamik uuliakoortoqassagaluarpat tamatumunnga akiuiniarnissamut? Qanoq sunalu tunngavigalugu OSRL-i suliniuteqarsimava in-situ burning (maqisoornermik ikuallattoorneq akiorniarlugu) Issittumi ilisimasaqarfiginerulerumallugu?

7.

Namminersorlutik Oqartussat ilisimasimatitsissutigivaat, DMU-p Cairn Energy-llu marluullutik ilisimatitsissutigimmassuk, Exxon Valdez-ip 1989-mi Alaska-mi uuliakoortluni ajutoorneranut tunngatillugu paasisimasat pissarsiarineqarsimasut tunngavigalugit sillimaniarnermut tunngatillugu iliuousissat ineriartortinneqarsimammata. Taamani pisut kingunipilui sulit takussaammata. Namminersorlutik Oqartussat ataani immikkoortortat arlaat, ilaatigut aatsitassanut, avatangiisinut aammalu aningaasaqarnermut tunngasunik suliaqartut, namminerisaminnik Alaska-mi oqartussanik attaveqarsimanerpat paasissutissanik misilittakkanillu pissarsiorumallutik?

8.

Namminersorlutik Oqartussat ilisimatitsissutigisimavaat, uuliasiornermi piumasaqaataasartut NORSOK-it atortussiannagortinneqarsimangikkaangat, issittumi piumasaqaatit pitsaanerpaat tamatigut atorneqartarmata, tamatumani sikuaanermut uuliakoornermilu iliuuseqaataasartut eqqarsaatigalugit. Piffinni sumi NORSOK-imit piumasaqaataasartut atorneqangillat, aammalu issittumi sulinermi piumasaqaataasartut qanoq ittut massakkorpiat atorneqartarpat?

9.

Namminersorlutik Oqartussat qarasaasiatigut atortorissaarutit suut atorpaat, qilleriffinni assigiinngitsuni immap kissassusaannik qarasaasiatigut paasisassarsiornerminni? Kissassutsip misissuiffiginerani arlaatigut 5 grader Celcius ataaneqassagaluarpat, qanoq tamanna uuliakoortoqassagaluarpat upalungaarsimaffiginiarlugu piareersimasoqarpa qanorlu sillimaniarnermut pilersaarummut tamanna sunniuteqassava?

10.

Namminersorlutik Oqartussat ilisimatitsissutigisimavaat siunissami qillerinermi perlukut (marraq akuutissallu arrortinneqarsinnaangitsut) siunissami tutsuiginarnerpaamik inaaliffissaqartinneqartarnissaat siunertaralugu suliniuteqaramik. Naatsorsuutigineqarsinnaavoq tamakku pilersaarusiortifigineqarnerat piffissami sivilulaami sulit piumaartut, kingornalu aatsaat eqqagassat pillugit pilersaarummik saqqummiussisoqarsinnaajumaartoq. Tamanna pitinnagu, Namminersorlutik Oqartussat pilersaarusiortimappat qillerinermi marrat, akuutissat arrortinneqarsinnaangitsut eqqagassallu allat nunatta avataanut sumi katersorneqartarnissaat eqqarsaatigalugu?

(Inatsisartuni ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Toqqammaviliusaq:

Apeqquteqaat manna tassaavoq siusinnerusukku § 37 tunngavigalugu Aatsitassat pillugu Inatsimmut aammalu uuliasiorluni qillerinernut tunngatillugu apeqquteqaateqarsimaninnut nangissutaasutut taaneqarsinnaasoq.

Matumani taamatut iliuuseqarninnut pissutigaaara, kissaatigigakku Aatsitassarsiornermut tunngatillugu innuttaasut akornanni paasisimasaasut annertunerulernissaat. Tamatumani kisiat apeqqutaatinnagu, inatsisit atuuttuni pissusiviunilu ingerlatsinerni sutigut pitsanngorsaasoqartariaqarnersoq, tassami aamma pingaaruteqarmat paatsoorutaasinnaasut pasilliinerillu annikillisassagutsigit qulaajaaniarsarinissaq.